

DEBRECZENI LAPOK

ELŐFIZETÉSI-ÁR

Egész évre . . . . . 2 frt
Fél évre . . . . . 1 " .
Vidékire egész évre 60 krajczárral több.

Hirdetés árak egyezség szerint. — Nyilttér sora 10 kr.

Felelős szerkesztő:
THAN GYULA.

Kiadó és laptulajdonos:
SCHWARZ I. IMRE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Debreczen, Széchenyi-utca 1813. szám.
Minden e lap szellemi, vagy anyagi részét illető küldemény ide intézendő.

A DEBRECZENI LAPOK megjelenik minden vasárnap.
Egyes szám ára 4 kr. Kapható minden tészdében

Kézimunka-tanítás a népiskolában.

Hazánkban, az elemi népiskolában, mint a tanítás-nevelés első fokozatán veszi e tanítás kezdetét. Bár nem ez volna az első sorban hivatott tényező, hanem a család, de arról a nevelésről, mit a gyermek a családok tulnyomó többségénél nyer, ez a nevelés mindenre alkalmas, csak a nyilvános szellőztetésre nem. Ha már most el kell hinnünk a népiskola azon feladatát, hogy ez az életre nevel, úgy természetesnek fogja mindenki találni, ha a népiskola legelső fokán neki gyürkőzünk és nem számolva az ezerféle akadálylyal, keresztül vonszoljuk őket az északpész tekervényes utvesztőjén; mert hát nekünk 6 év alatt az életre kell nevelnünk, tehát az emberi korban átlagos 60 évet véve alapul, nekünk erre a hosszú időre kell a gyermeket 6 év alatt élni és halni megtanítanunk.

A kézügyesség elsajátítására nincs elegendő idő, mert a népiskolának rövid 6 év alatt el kell végeznie mindazt, amit más, kiről azt mondjuk, hogy holtig tanul — csak akkor fejez be, midőn pillái örök álomra csukódnak.

A női kézimunka-tanítás, mely a nevelés leglényegesebb alkatrészét képezi, népiskoláinkban teljesen el van hanyagolva, akkor már tovább volnánk vele és

nem ott, hogy még ma is ennek jogosultságát kell fejtegetnünk. Azzal nem áltatom magamat, hogy én lennék a legutolsó, ki e fontos, mondhatnám a nők életkérdéséről utoljára fogna tollat — s már holnap az ige testté válik. Irunk mi még sokat e kérdésről, mert a magyarországi tanügyi politikát erről lehet megismerni: sokat beszélni és keveset tenni.

Mennyiben jogosított a női kézimunka-tanítás a népiskolában!

Annyi jogosultsága mindenestre van, mint az írás, olvasás és számolás tanításának nemcsak, hanem ha ezek nélkülözhetetlenségét kellene fejtegetnem, úgy első sorba helyezem a női kézimunka-oktatást. Tekintsük csak, hogy a népiskolai leány-növendékek legnagyobb része hol áll meg a gondviselés által számára kijelölt életpályán? Talán 70%-a földmives vagy iparos nevévé lesz, 20—15% leány marad, a többi 5—10 százalék pedig tudományos pályára lép. De nézzük, vajjon az a nő földmives vagy iparos megtudja-e egymaga keresni a család szükségleteit? Nem. Annyit keres tán, hogy nem szaporítja a koldusok számát; de hiszen az isten nem arra teremtette az embert, hogy itt e földön családjával küzdjön s e mellett koplaljon, nyomorogjon, hanem hogy a földi boldogságból ő is kivegye azt a részt, melynek a legparányibb féreg is osztályrészese

a maga rendje és módja szerint. E földi boldogságnak pedig alapköve a — megelégedettség. Csakhogy ennek drága az ára! De biztosítható, ha megvan a családfentartókban a munkakedv. Nem hiszem, hogy volna az évben egy nap, melyen egy családos nő azt mondhatná, hogy ma éppen semmi dolgom nincs, mert nemcsak ahol gyermekek vannak, de még ahol nincsenek is, a nő a konyhai vagyis háztartási teendők bevégezése után nem fűzheti karba kezeit, nem járkálhat a szomszédokba a napi politikát megbeszélendő. Csak meg kell néznie a ruha- és fehérnemű-szekrényt, van ott mindig vagy beszerezni való, vagy javítani való. Azzal, hogy maga készíti el a szükséges fehérneműeket vagy ruhaféléket, igen szép összeget takaríthat meg családjá számára, ha pedig oly dolgokat is készít, melyeket intelligens uri családok szívesen vásárolnak, vagy kik anyagi helyzetüknél fogva nincsenek kényszerítve, hogy reggeltől estig a munkaasztal mellett görnyedjenek, az ily családok révén a nő mindig szerezhet aprítani valót a tejbe. A mely férjes nő így fogja fel a hivatását, a mely nőt a munkakedv és okos takarékoság avatnak fel a családi tűzhely díszévé és nem a toalett-nagy-tükörből verődik vissza a hamis fény, az oly család megelégedett, az oly család boldog.

A »DEBRECZENI LAPOK« TÁRCÁJA

A szöke és a barna fürt.

Volt egyszer egy szép uri lányka.
Két ifju kérte a kezét:
Dus, szöke fürtü volt az egyik,
Másiknak haja éjsötét.
S a lányka nem tudott közöttük
Választást tenni — oh mi baj! —
De ha egyformán tetszett neki
A szöke és a barna haj.

Gondolkozott, hogy mit csináljon,
Gondolkozott, hogy mit tegyen.
Ha mind a kettő úgy imádja
Igazságos, vajh, hogy legyen?
Hogyha a barna lesz a férje,
Meghal a szöke érte — jaj! —
Pedig egyformán tetszett neki
A szöke és a barna haj.

E kérdés megoldása szinte
Kétségbe ejtő a kis leányt,
A míg végre egy veres fürtü
Ifju oldá meg a talányt,
A kívül a szép urilányka
Magszökött szépen — ó, mi baj! —
De ha egyformán tetszett neki
A szöke és a barna haj!

Krúzselyi Erzsike.

A gentleman.

Irta: Nagy Endre.

Mr. Smiedth-et Chikago kereskedői köreiben szolid, megbízható üzletembernek tartották; sőt üzlettársai csak az őszinte elismerés, a tisztelet hangján beszéltek róla.

Mr. Schmiedth férfi-cikkkel kereskedett. Férfi cikk sokféle van: cipő, kalap, nyakkendő, sétapálcza, szivarszipka stb. stb. De ő ezek egyikét sem tartotta raktáron: ő speciál egy cikkel kereskedett: szép leányokkal. És elmondhatjuk, hogy üzlete kitünő virágzásban volt. Az egész város-negyed nála vásárolta be szükségletét.

Természetes, hogy a portékákat nem Amerika földjén szerezte be a praktikus czég. Az amerikai lányok igen ravaszok és minden csekélységért házasságot követelnek. Hanem tul az oceánon, a régi világrészben bizonyára vannak fiatal árva leányok, kik két kézzel ragadják meg azt a kezét, mely a nyomorból ragadja ki őket. S az a kéz látszólag tiszta fehér s a mikor a szegény portékák észreveszik, hogy bemocskolta őket, — akkor már késő . . .

Mr. Smiedth-et bízták meg üzlettársai ezen bevásárlások eszközésével. Oly szakértelemmel, oly tapintattal s oly finom műziséssel tudta a portékákat kiválogatni, hogy az egész chikagói genuese d'oree megelégedését vitta ki . . . Néha akadt egy kis összeütközése a rendőrséggel, hanem a vallatásnál maguk a lányok erősítették, hogy ők szabad akarattukból követik jóltevőjüket az új

világrészbe — persze akkor még nem mocskolta be őket az a fehér, tiszta kéz . . .

*

Egyszer épen egy nagyobb szállítmánnyal utazott haza. A portékák a kajüt ablakain kukucsáltak ki és gyönyörködtek az új látványban. Mr. Smiedth ott ült az egyik kanapén és noteszában számolgatta a bevásárlás eredményét.

A szöke leány ott a szélső ablaknál . . . Karsu, szilfid termet, hófehér arcbőr, epedő szemek: no. 1. 200 dollár.

Gesztenye színű haj, kissé molette, cigány arc, csillogó szemek No. 2. 150 dollár.

Vörös haj, a fehér arczon gyöngéd rózsák, légies termet . . . Csupa összhang, csupa kellem minden mozdulata . . . Kacagása ugy cseng, mintha ezüst verődne össze ezüsttel . . . Ezért a cikkért akár melyik chikagói arszlán meg ad 500 dollárt.

Mr. Schmiedth e leány láttára valami különös vágy szállotta meg . . . Czukrasz nem szokott a maga sültéből nyalakodni, de azért néha-néha mégis csak megkóstol egy-egy sikerültebb tésztát és meggyőződik arról, hogy az édes, nagyon édes . . . Mr. Schmiedt lassan oda lépett a No. 3. mögé és átfogva derekát egy forró csókot lopott a szép leány ajakára.

Hanem ekkor Mr. Schmiedth kapott egy olyan pofont a leggyöngédebb női kéztől, hogy a füle is megcsendült bele.

Elővette a noteszát és a No. 3-nál 500 dollár helyett 400-at irt be. Az az arszlán, ki ilyen pofont fog majd kapni az első csókért, az megérdemel 100 dollár árleengedést . . .

Értem ezt azokra, kik anyagi javakkal nem dicsekedhetnek, tehát a szegényebb földművesekre, iparosokra, kereskedőkre, kisebb tisztviselőkre stb. Az a 20% pedig, mely a sors mostohaságánál fogva egész életére magára van hagyatva, ezek ha elég erősek az élet viszontagságaival megküzdeni, teljesen a kézimunkából tartatják fenn magukat.

Vajjon ezeket megtanítottuk-e az életre, ha népiskolás korukban kitűnőt kaptak a történelemből, alkotmánytanból, vegy- és természettanból? — Ezeket és még több ehhez hasonlót nem árt tudni, de ez még meghalásra is kevés. Azok pedig, kik tudományos pályára lépnek, sohasem fognak akkora önmegtágadást gyakorolni, hogy csekély tisztesítés mellett vagy másokat oktattva, vagy pedig szükségleteiket önmaguk által elkészítve, ne iparkodnának helyzetükön javítani. Hisz ez esztelenség volna!

Már most akad-e gondolkodó fő, a ki a kézimunka jogosságát kétségbe vonná, vagy pedig, a ki annak hivatott művelőjéül, terjesztőjéül ne a nőt, hanem tán a férfiakat tekintené?

Akad bizony, nem is egy, hanem sok, még pedig tanító, a ki a leányiskolákban éppen nem szívesen látja a nőket, mert mélyreható véleménye szerint a nőkben e téren általában nagyfokú hivatatlanság leledzik. Pedig mi nők azt hisszük, ha hivatottság dolgában megfujtatnók a tollharcz-riadót a férfiak ellen, arra a kérdésre, hogy nők valók-e a nőiskolába és azok műveljék-e a leánykák ész és kézi ügyességét, úgy gondolom, az igen tisztelt erősebb nem csakhamar kapitulálni volna kénytelen.

L. B. M

A milleniumi kiállítás képe.

— Madártávlatból. —

A kereskedelemügyi miniszter felhasználva a kínálkozó jó alkalmat, az országos kongresszusra a fővárosba sereglett vidéki ujságírókat vasárnap délelőttre meghívta: nézzék meg a bontakozófélben levő országos kiállítást, hogy elegendő impressziót nyerjenek megirandó cikkeikhez.

— Haragszik? kérdé a remegő leánytól.
— Haragszom.
— Hát maga mindig ily pofonokat szokott osztogatni, valahányszor csókot kap?
Villogó szemekkel ugrott fel ültéből a leány.

— Uram én nem szoktam csókot kapni!
Mr. Schmiedth újra elövette a noteszt és kitörölte a 400-at; egy olyan leány a ki nem szokott csókot kapni, az megéri az 500 dollárt. Megéri akármelyik fiatal embernek, megéri neki is. No igen. Mr. Schmiedth is csak ember és Mr. Schmiedth igen, de igen nagy vágyat érez jelen pillanatban arra, hogy ettől a lánytól pofonokat kaphasson... Kőzelebb ült a leányhoz.

— Mondja, volt-e már maga szerelmes?
— Nem!
— Hát ha én azt mondanám például, hogy szeretem, hogy imádom?

A leány bizalmatlanul nézett végig az emberkén.

Csönyának éppen nem mondható. Fekete körszakálla szépen válik ki arcából; szemei tüzesek, aztán, meg neki különös oka van, hogy ez ember iránt hálával viseltessék; hisz ez az ember nyújtott neki segédkezet, mikor az elhagyott szegény lányok fertője kezdte érinteni, ez az ember fog neki most is biztos állást adni, becsületos megélhetési módot.

Olyan most a városliget, mint egy félig kész panoráma-vászon. A helyszínén járt tudósítónk prespektívából felvett fényképét itt mutatjuk be:

Az Andrassy-utal szembeeső főbejáró impozáns diadalíveszerű épület lesz.

A kiállítási területen kívül esik az új műcsarnok, mely a magyar művészetet (festészet, szobrászat, építészet) foglalja magában; tervezője nem a külső díszre, hanem a belső kényelemre helyezte a fősúlyt.

A kiállítási területére széles hid vezet. A hid maga érdekes kiállítási tárgy.

A hidtól balra terül el a hadügyi kiállítás nagyszabású csoportja, mely a hadászat összes eszközeit és segédszereit együttesen mutatja be. A magyar kir. honvédség, a hadsereg szállítók a sziget innenső részén, a hadi tengerészet és a közös hadsereg a tulsó részen foglalják el kiállításukkal a számukra fentartott területet. A sziget két partja hajóhiddal lesz összekötve. E kiállításból a közönség meg fogja ismerni a hadsereg óriási szervezetét és órapontosságú gépezetét.

A Nádor-szigeten egy kis vendéglőn kívül három nagyobb épület vonja magára figyelmünket. Ezek Budapest fővárosi pavillonja, a kereskedelem-, pénz- és hitelügy pavillonja és József főherceg pavillonja.

Budapest székesfőváros nagyszabású csarnokában be fogja mutatni a főváros szellemi és anyagi fejlődésére vonatkozó adatokat; a száraz statisztikai táblázatokon kívül szelvényeket és modelleket minden nevezetesebb alkotásokról, mely a fővárosnak nemesak rohamos fejlődését, hanem emberiségi és művelődési intézményeit dicséri.

A kereskedelmi csoportban először szerepel majd nálunk a kereskedés és ennek minden fontosabb segédeszköze, főképp a pénz- és hitelügy lehetőleg történeti fejlődése szerint bemutatva.

József főherceg igen díszes s az ezredévi ünnephez méltó pavillonjában föl fogja tüntetni uradalmi termelésének eredményeit.

Mielőtt utunkat tovább folytatnók, tegyük sétat a Szechenyi-szigeten, mely kizárólag a történelmi főcsoporthoz foglalja magába. Az épületesoport eredetisége már megszűről magára vonja figyelmünket. Századok története látszik rajta már kívülről is. Mutatja Szent Istvántól kezdve a közelmúltig a hazai építészet-történet legkiemelkedőbb mozzanatait, az Arpád-kori templomot és zárdát, a középkori lovagvárat (Vajda-Hunyad), a közelmúlt renaissance-épületet s az átmenetekben és disztésekben nevezetesebb alkotások emlékezetes maradványait, u. m. a segesvári vártornyot, a csütörtök-helyi kápolnát, a bártfai városházát, a friesi-vár, a Thököly-vár stb. egy-egy érdekes motívumát. A renaissance-udvart remek szobrocskák díszí-

— És aztán... Ime egy ember, akiről ugyan nem tud semmi biztosabbat, de bizonyára gazdag, roppant gazdag, hisz ime hány lányt visz a saját költségén csupa jósból, csupa emberszeretettől.

Hát ha egy ilyen ember belészeret egy leányba, ha nem átalja azt nyíltan ki is mondani, akkor el is veszi azt az imádott leányt. És az neki nagy szerencse lenne. Mert hiába! egy leány magában mindig csak lány.

— Nem hiszem ám, hogy maga ezt igazán mondhatná. Egy ilyen szegény lányba tán csak nem lesz szerelmes...

Mr. Schmiedth összecapta a kezét.
— Maga szegény? Ilyen fitos orrocskával, ilyen hajjal szegénynek mondja magát? En mondom magának, hogy maga nagy kincs. En pedig az ilyesmihez szakértő vagyok.

— Onérzetesen ütött a mellére a szakértő.

— No de hagyjuk ezt! Beszéljünk tovább arról a témáról. Adja ide a kezét szépen. Így ni! Hát mondja, tudna engem szeretni? Mert akkor elveszem feleségül...

Mihelyt kiérünk a partra, rögtön megcsúszunk.
— Erti? Rögtön!...

Mr. Schmiedth, a flegmatikus üzletember mindinkább jobban hajlott a leányhoz s a leány nem vonta ki magát az ölelés alól...

Egy napon — azután a bizonyos bevá-

lik, melyek mindannyian egy-egy jelvényt képviselnek. A csarnokok belsejének csudálatosan változatos tartalma elének tárja az ezer év kulturtörténetét egyes kimagasló eseményeiben, a mint a hadviselés fejlődésének sokféle mozzanatait, az egyházi és világi műtörténet feljegyezni való eseményeket hagyott hátra, a mint műemlékeink és történelmi kincseink egymás mellé sorozása a tudás, a vitészség, a munka, a szorgalom maradványait mint fenmaradt vagy helyreállított emlékeket tárja a kegyeletes utódok szeme elé. — A vadászat, a halászat és pásztorélet történetének feltüntetésére külön pavillonok szolgálnak.

A mult dicsőséges emlékeinek méltatása után elhagyjuk a szigetet, hogy megismerjük a mai Magyarországot. A Nádor-szigetre vezető ódon hidon áthaladva, felkeressük a kiállítás felső zugát, a kiállítás faluját az ő érdekes csárdájával, templomával, községházával, iskolájával, kórházával s tüzoltó-telepével. E különlegességek részben történeti érdekűek, főleg azonban mint gyanánt szolgálnak arra nézve, hogyan építsen a legkisebb falu kórházat, tüzoltó-telepet, községházát és iskolát. A háziipart külön csarnok mutatja be, a templom körüli vásárbódék pedig alkalmat fognak szolgáltatni nevezetes háziipari különlegességeink forgalomba hozatalára. A faluban látni fogjuk Magyarországnéprajzát, az egyes vidékek típusait, a mint ezek a nép hamisítatlan otthonában kifejezésre jutnak.

A háziipari csoportok után következik az őstermelés az ő számtalan csarnokaival és pavillonjaival.

A határmezsgyét azonban Bosznia és Hercegovina külön kiállítása foglalja el igen nagy területen. Egy nagy iparcsarnokon kívül kisebb, az ethnografia feltüntetésére alkalmas épületek is lesznek a bosnyák területen. A bosnyák kormány természetesen nagy gondot fordít Bosznia és Hercegovina művelődésének és haladásának bemutatására.

Az őstermelés befogadására szolgálnak a következő főbb épületek: a nagy mezőgazdasági csarnok, a selyemtenyésztés, a vízépítészet, az erdészet, meteorológia, a dohányjövődék, a tejgazdaság, a kertészet, a szőlőszet, borászat, a ménésbirtokok pavillonja és az időleges kiállítások csarnoka. Ide tartozik még (a hid mellett elhelyezett) halászlé-pavillon s több magánpavillon, u. m. Koburg herceg, Frigyes főherceg, gr. Batthyány, Földvár gazdasági pavillonja, Mauthner kertészeti pavillonja, tej elárúsító- és fa-pavillonok.

A mezőgazdasági csoport és az igazgatósági épület közötti rész a horvátoké. Nagyszabású ipar- és mezőgazdasági csarnokban fogják termelésük erejét bemutatni. Lesz kü-

sárlás után, — Mr. Schmiedth beállított az üzleti irodába és az egyik üzlettárs elé egy írást tartva, így szólott hozzá:

— Mr. Jackson! Sziveskedjék ezt az elismervényt aláírni, hogy az árut hiánytalanul átvette.

Mr. Jackson megvakarta tuskés állát, azután fanyarul válaszolt.

— Mr. Schmiedth! Én mindig teljes bizalommal viseltetem ön iránt. És mondhatom hogy eme bizalomban nem is csalódtam. Hanem legnagyobb sajnálatomra ezt az elismervényt nem írhatom alá. Ön szeretett és mélyen tisztelt Mr. Schmiedth, olyasvalamit követett el, a mi üzleti szempontból éppen nem kifogástalan...

Mr. Jackson itt megpihent egy kissé, a mig megkereshette az illő szót, hogy beszédét folytathassa.

— Ön, mélyen tisztelt Mr. Schmiedth, sikkasztott. Kérem, ne legyen olyan dühös, elvégezhetjük egész csendben is. Ön legszebbik, legértékesebb portékájától fosztotta meg üzletházunkat... El kell ösmernem, hogy ön mindig rendkívül nagy szakértelemmel, választékosággal eszközölte bevásárlásainkat, de mit ér az, ha ön elsikkasztja azt, amit ily műizléssel cégünk részére bevásárolt.

Kinyitott egy ajtót és azon roskatag léptekkel, halvány arccal, kisírt szemekkel tá-

lön műcsarnokuk, borászati és kóstolócarnokuk és erdészeti pavillonuk.

Lejebb haladva a kényelmesen berendezett igazgatósági épület felé, utban találjuk a szivattyutelepet, melynek az a rendeltetése, hogy a tűzvédelmi intézkedéseket a legnagyobb mértékben biztosítsa; az igazgatósági épület mellett van a rendőrkapitányság épülete, egy dunai halászeszárda, az aquarium, a kereskedelmi tengerészet és a folyamhajózás helyiségei, mely utóbbi számára az eddigi új korcsolyacsarnok alakították át.

Visszatérve az erdészeti csoport végállomásához, a területen egymás mellett találjuk a mezőgazdaságból fejlődött két hatalmas iparágat pavillonjait, a cukor-iparét s a malom-iparét. (A szesz-ipar az iparcsarnokba szorult, a szesz italok csoportjába.)

A Ganz-gyár pavillonjával kezdődik az ipari csoportok bemutatása. A nagy Ganz-féle gyár, mely a vas-, fém- és gép-ipar, az elektrotechnika s a waggon-gyártás terén fogja hatalmas erejét feltüntetni, méltóképen kezdi meg az ipari csoportokat. Körülötte sorakoznak a bihar-szilági petroleumipar, a budapesti ásványolaj s a magyar petroleum iparszintén új és érdekes lesz a szemlélő nagy-közönségre nézve.

A régi iparcsarnok megújítva és kibővítve foglalja magába a nagy ipari csoportokat, u. m. az élelmi cikkek és szesz italok, a vegyészeti, az agyag- és üveg-ipar, a bőr-, ruházati és szövő iparok, az arany-ezüstművek és apró-áru ipar, végre a butor-ipar és dekoratív lakberendezések nagyarányú csoportjait.

A kiállítás baloldali területén is folytatódik a hazai iparnak bemutatása.

A közlekedési csarnok, mely a magyar államvasutak kiállítását is magában foglalja, főleg a vasutak terén oly érdekes és tanulságos gyűjteményt mutat be, mely iránt a szakörök már most is méltán érdeklődnek.

A kazánház mögött a 14.000 m² területű gépcsarnok a hazai mezőgazdasági és ipari gépeken kívül a kétoldalt elfutó karzaton a munkagépeken fogja működésben bemutatni. A magyar államvasut gépgyárának pavillonja e hatalmas ipartelep sokoldalúságát és sikerit fogja feltüntetni; a papír-ipar és a sokszorosítói iparágak (könyv- és könyvnyomtatás, fényképezés stb.) pavillonja számos gépet fog a közönségnek bemutatni.

A nyomdával majdnem szembe kerül a sajtó- és közművelődési pavillon, mely az egész közművelődési csoportot (irodalom, könyvészet, tudományok, irodalmi és közművelődési egyesületek és intézetek, statisztika és sajtó) felöleli. A sajtó munkásai számára külön kényelmesen berendezett dolgozó- és fogadóhelyiségek lesznek rendelkezésre.

molygott be a No. 3. . . Hanem a mikor meglátta mr. Schmiedthet, felemelte a fejét, szemében tűz villant meg s ajka vallomásra nyílt . . .

Mr. Jackson nyugodt hangon folytatta vádolását.

— Lássá kérem, ez a lány panaszkodott, hogy ön néki házassági ígéretet tett s ennek örve alatt nagy összeget ütött el kezünkről. . . A lánnyal végezze el ön, az nem tartozik én reám.

Mr. Schmiedthben valami meghatottság féle érzet ébredt fel. A szenvedő leány arez szinte kihívta őt a helyreigazításra, a rektifikációra . . . Aztán megakart mutatni, hogy ő tetőtől talpig gentleman, aki ha hibát követ el, azt kelyre is hozza.

— Uram! mondá mr. Jacksonnak. Belátom, hogy helytelen dolog volt az tőlem, hogy a No. 3-at elsikkasztottam. De nézzen ide mr. Jackson. Így hozza helyre hibáját egy igazi gentleman; így hozza helyre hibáját egy Schmiedth.

. . . Elővette a noteszét, kitörölte belőle a No. 3-at és — kifizette mr. Jacksonnak az 500 dollárt . . .

. . . A leány meg zokogott lassan . . . halkan, elfojtottan . . .

A terület csucsába esik az építő ipar csarnoka, mely az utolsó időben oly nagy mértékben fejlődött építő-ipar és a vas- és fém-ipar befogadására van szánva. Ekörül sorakoznak a járművek csarnokai, a posta-, távirat- és telefon-pavillon s a nagyarányú bányászati és kohászati csarnok, mely utóbbi a vas-, fém- és kőszénbányászati eredményeit fogja elénk tárni. A bányászati és kohászati csarnok kiegészítésül szolgál a környék pavillonjai, a rima-murányi, salgótarjáni, a szab. osztrák-magyar államvasutársaság uradalmi, az urisány-zsilvölgyi, Unió vasmű, magyar ált. kőszénbánya, Nobel dinamitgyárának pavillonjai s ezek között egy-két más csoportból ideszorult kisebb pavillon.

Az oktatásügyi csarnok, egy szép görög stílusú nagy épület, mutatni fogja, hogy a tanügy terén az utolsó negyedszázadban rendkívül sokat haladtunk. Ide tartozik még a közelben levő tornaacsarnok s a faluban elhelyezett minta-népiszkola.

A közoktatásügyi csarnok mellé került az igazságügyminiszterium pavillonja, mely a fegyházi ipar, a börtönrendszerek feltüntetése terén fog sok érdekes látványt nyújtani.

Ugyanezen a tájon lesz a vidéki sör- és kóstoló-fülkéje, kapcsolatban a hazai szalámi-gyárak termékeinek áruba bocsátásával.

Az egészségügy a régi műcsarnokba kerül, e mellett a mentők pavillonja, a balneológia pavillon, a gyermeknevelésügyi pavillonja és a mentők pavillonja együttesen fogják az egészségügyi csoportot képezni s mindegyik a saját különlegességeivel kiapadhatatlan forrása lesz az érdekes látványoknak.

Hátra van még a kiállítási korzó ismertetése. Ez az igazán nagyszabású díszter a közönség szórakoztatására van szánva. Az iparcsarnok előtt hatalmas ballusztrádok emelkednek. Az e között és a második közbéjárat közötti tér remek díszkertet fog képezni, melyen legjobb kertészeink vetekednek majd egymással művészetük bemutatásában. Balra emelkedik az ünnepélyek csarnoka a nagy ülések, hangversenyek, esetleg ünnepi bankettek számára. Ugyanebben lesz az előadóművészet kiállítás csoportosítása.

Jobbról és balról a négy kőbányai sör- és vendéglője, a korzó mentén pezsgőpavillonok, egy elegáns kávéház; a közepén, a zenepavillon körül, apró, stilszerű elárúsító-bódék (szivar, virág, ujság stb. számára) s elől a korzó főérdekessége, a fontaine lumineuse, a színes szökőkút, mely nagyobb és impozánsabb lesz, mint az eddigi országos kiállítások hasonló alkotásai és színes villamos fényt szóró sugarai szivárványként fogják esténként beragyogni az egész kiállítást és ennek közönségét.

Ime ez a kiállítás általános képe — meg lehetősen szárazon rajzolva.

Ha azonban a képzelet segítségével hozzávárásoljuk az eleven képet, az életet, a ragyogást, a fényt és a szórakoztatást is, — melyről kellőképpen gondoskodva lesz, magunk előtt láthatjuk az ezredévi ünnep középpontját, mely méltó minden magyar ember s az egész művelt világ érdeklődésére.

Debreczeni hírek.

* Idegen forgalom Debreczenben.

Az ország több részén ilyenkor karácsony előtt megcsappan és Debreczenben pedig jelentékenyen emelkedik az idegen forgalom. Fontos körülmény az, hogy Debreczenbe ma s átlag 1800—2000 idegen érkezik. Ezek jó részt a közelvidékből, a kik pedig a debreczeni kereskedővilág legszivesebben látott vendégei, mert szükségleteiket az ünnep előtt ezek az idegenek mind Debreczenben szerzik be.

* **Megszökött szerelmesek.** Az még csak indokolható, ha a szülők egy más okból ellenzik, hogy leányok ahhoz menjen, a kit szeret; de hát az már furcsa, hogy úgy mondjuk, különös dolog, ha a gazdasszony a saját cselédeinek az egybekelését akarja meggátolni. Pedig ez a dolog meg történt, úgy, a hogy írva van s nem is az óperencián tul, de itt

Debreczenben. Egy, különben uri asszonyságnál szolgált Petár András Kiss Sáríkával, az előbbi hetes, az utóbbi szobaleány volt a háznál. Ez a két ifju irgalmatlanul megszerette egymást s felmondták a szolgálatot, mert egybe akartak kelni. De a háziasszony elnevezte ezt a boldogságot s a két eselédet nem akarta a szolgálatból elbocsátani. Így történt aztán, hogy ma reggelre mind a kettő eltűnt a háztól, ott hagyták cselédkönyvüket s bizonyára haza mentek, hogy megesküdjének. Érdekes a dolog, mert a háziasszony utána utazott a szerelmes párnak. Bizonyára részt akar venni a kézfogón.

* **Műkedvelő előadás.** Már egy ízben megemlékeztünk arról, hogy iparos ifjak műkedvelő előadásra készülnek. Mint lapunkat a rendező bizottság értesíti, a próbák serényen folynak s az előadást karácsony másodnapján jótékony célra, szegény gyermekek felruházására rendezik. Színe kerül a „Tündérlak magyarhonban“ című népszínmű.

* **Debreczen új lakbérosztályban.** Emlegettük, hogy a város feliratot intézett a honvédelmi miniszterhez, a melyben pártolja a honvédezred azon kérelmét, hogy Debreczen a IV. lakbérosztályból a III-ik, esetleg a II-ik lakbérosztályba soroztassék. A honvédelmi miniszter vonatkozóan a fölterjesztésre, ma leiratot intézett a város közönségéhez, amelyben felhívja a tanácsot, hogy a városnak 1896. január 1-től esetleg más lakbérosztályba való sorozása érdekében a lakbér puhatolási eljárást foganatosítsa s annak eredményéről hozzá január 15-ig jelentést tegyen.

* **A Gönczy-egyesület filléres füzetei.** A debreczeni Gönczy-egyesület a napokban ülést tartott, melynek egy igen fontos és életre való tárgya volt. A Gönczy tanítóegyesület központi bizottsága részint az iskolából kikerült tanulók ismereteinek tova fejlesztése, részint az általános és közhasznú ismeretek népies irányban való terjesztése, végül a selejtes ponyvairodalom kiszorítása céljából olcsó filléres füzeteket fog szerkeszteni és kiadni. A vállalat első füzetének megírására az egy-let egy bizottsága már felkérte Péter Gábort, helyi íróink e kimagasló alakját, a ki a magyar történelemből fog egy részt kidolgozni könnyed, szépies modorban. A füzetekből különben három féle kiadást fognak rendezni. Az egyik a népnek való kiadás öt fillér, a gyermekeknek való kiadás két fillér, a serdülőknek szánt kiadás tíz fillér áron kerül forgalomba. A tanügybarátok figyelmét fölhívjuk a fontos és mindenesetre pártolást érdemlő vállalatra.

Milyen legyen az ujság?

— A szerkesztő papirkosarából. —

Hogy milyen legyen az ujság? Nos erre a kérdésre úgy kellene és lehetne röviden válaszolni: hogy az ujság jó legyen.

Am az alábbi levelek, melyeket szerkesztőségünk papirkosarából válogattam ki, mást is követelnek nemcsak jó ujságot.

De vegyük sorra a leveleket:

Tekintetes szerkesztő ur!

— Ugyan kérem! Hát azt hiszik, hogy loptom én az én szememet, hogy olyan nyomorult kis betűvel nyomtatják a lapot! Vagy nagyobb betűt kérek, vagy beszüntetem az előfizetést.

Éves előfizető.

Tekintetes Szerkesztőség!

Mióta csak megszülemlött az böcsötös ujságjuk én azóta mindig előfizettem reája. Dejami sok a sok! En disznókereskedéssel küzködök és aztat nem szégyönlöm, mert a tekintetös Szerkesztőség is megöszti az sonkát, ha van benne módja. De most nem errü akarok írnyi, hanem arru, hogy ha eztán a böcsötös lapba benne nem lesz a sertéspiaczra az büvebb hiraadás, akkor átfüzetek a másik laphol, mert ott a disznókra gondot forditanak.

Kövr István
disznó hizlaló.

Mélyen tisztelt Szerkesztő uram!

Tizenhárom év óta mint becsületes asztalos mester, előfizetője vagyok az ujságjának,

de nem e miatt emelők panaszt, hanem sokkal fontosabb dolog miatt. En ugyanis tegnap lösz egyhete, hogy örök hűséget esküdtem meg a volt gazdám leányának a Dobogó Szélpál Rózának s eztet nem irták ki az ujságba. E már kéröm nem eljárás, merigaz, hogy én nem hívtam meg a ledag cziót a lakodalmamra, de mán ennyit csak elvártam vóna, hogy eztet kiírják az ujságba. Minek utánna nem tötték nem köll többet az ujság se.

Gyalu Farkas
asztalos.

U. i. Az apósommal is visszaküldetem ezután az ujságot.

U. i. De mög a szomszédommal is.
Főntebbi.

*

Tisztelt Redakció!

Ha még egyszer ennyi sajtóhiba lesz a lapba, hát lemondok az előfizetéről, mert én ugyis epebajos vagyok, azt mondta az orvos hogy nem szabad mérgekednem.

Egy adófizető előfizető.

*

Tisztelt Uj Ság!

Tén nap lesz egy hete, hogy a budaji huzásra rá tettem ezt a három számot 52, 43, 1. De jaz ujságba nem irták ki, ho mi gyüt ki a budaiba.

En csak az lutri miatt járatom az ujságot oszt ha nincs benné hát az ujság se köll. tisztóli Szájas Rozália kofa.

U. i. Tögyék bele ho ki gyütté
Ugyanaz.

*

Ez a néhány levél csak mutatvány abból a napi szekaturákból, amit a közvélemény agyongyötört bajnokainak: az ujságíróknak naponta el kell szenvedniök.

Mennyivel nyugodtabb, kedvesebb mesterség a szabómesterség, amely ollóágon ugy is rokon a mienkkel!

Carolus.

Közvidéki hírek.

— Szerencsétlenség egy gyárban. Mint tudósítónk értesít, Monostor biharmegyei községben a Farkas-féle fűrészgárban elszakította a gép egy munkásember kezét. Szígei Andrásnak hívják a szerencsétlent, a ki régen igazgatja a nagy kereket. Véresen tá-molygott el egy-két lépésnyire a géptől, de aztán erőtlően eszméletlenül bukott le a lábáról. Társai nyujtották neki az első segélyt. Megmosták a csonkán maradt karját a vértől, azután szorosán elkötték Csakhamar orvos is érkezett, a ki szerencsétlent beszálította a kór házba. Az ügyészség megindította a vizsgálót, hogy nem-e terhel valakit hanyagság, a miből esetleg a szerencsétlenség származott.

— Megfelebbezett jegyző választás. Basa Péter furtal jegyzővé történt megválasztása ellen — a megyei gyűlés a választást megerősítő végzése után — ismét felebbezést adtak be a miniszterhez. E választást ugyanis a miniszter már egyszer — különböző visszaélések miatt — megsemmisítette s mivel az előbbi okok ismét fenállottak az újabb választásnál is s így csaknem bizonyos, hogy a választást a miniszter ismét meg fogja semmisíteni. Mint halljuk, az erre vonatkozó iratok már felküldettek a belügyminiszterhez.

— Uj rend. Tegnap köttetett Drágésekén az első polgári házasság Tyiponov Péter vőlegény és Bika Mária menyasszony között; a házasságot az alispán engedelmével kihirdetés nem előzte meg.

— Egyházi választás. Az érmelléki ref. egyházmegyénél Zsigó Endre egyházmegyei tanácsbírónak gondnokká] történt megválasztásával] megüresedett tanácsbírói állás betöltése most van folyamatban. Mint tudósítónk írja, a kiküldött] bizottság tegnap bontotta föl az egyházközsége] szavazólapjait. Legtöbb szavazatot kaptak: Várad Soma székelyhidi ügyvéd, Fráter Zoltán álmosdi földbirtokos és Pa]aki Ferenc székelyhidi ügyvéd. A mennyiben általános többsége egyiknek sem volt, új választást rendelnek el.

— Képviselői közgyűlés Nyiregyházan. A képviselői közgyűlést tartott, me-

lyen elhatározta, hogy a városi bál jövedelmét 500 forinttal gyarapítja, a második mérnöki állást rendszeresíti s addig is egy mérnökséget alkalmaz és a Korona szállodában lévő ivlámpák világításának költségeit fedezi. Végül Suták Sándor és Jakab Mihály felsőbbiskolai növendékeknek 50—50 frt segélyt szavazott meg.

— Szabolcsmegeye rendkívüli közgyűlése. Szabolcsmegeye törvényhatósága deczember 7-én rendkívüli közgyűlést tartott. E közgyűlésen az egyes kerületekben szükségossé vált megyebizottsági tagok pótválasztását deczember 27-ikére tűzték ki. A Nyiregyházan emelendő megyei közkórház pályatervei közül a kiküldött alaphizottság javaslatára az 1200 korona első jutalmat „Az Isten szeme“ jelű pályatervnek ítelték oda. A közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya a közgyűlés után foglalkozott Lőrinczy István kenézli közjegyző fegyelmi ügyével és az alispán itéletét, a mely hivatalvesztéssel sújtotta a körjegyzőt, enyhítve 300 frt pénzbírságra s az eljárási költségek elviselésére ítélte.

A debreczeni összeírás.

Ellesett apróság.

A statisztikai összeírást bevégezték az összeíró ügynökök. Egyik közülök eleveníti fel a vele történt kis epizódot:

Egy öreg polgártól megkérdezte az ügynök:

— Bátyám uram miféle hiten van?

— Már én csak azon a hiten vagyok — felelt az öreg, — hogy ebből adó lösz.

A másik polgárból meg csak harapófogóval lehetett a szót kihuzni.

— Rosta van-e? kérdi az ügynök.

— Rosta? — kérdi a polgár nagy megütődéssel, mintha soha sem hallotta volna ezt a szót.

— Az hát, rosta, szelelő rosta, — magyarázza neki az ügynök.

— Embörkinzó az csak uram, nem rosta, de ha má mög van, csak nem lökhetjük ki.

— Hát ekéje hány darab van?

— Eke? — kérdi ismét mély gondolatok közt.

— Az, egyes, kettős, vagy hármas eke?

— Vóna egynehány, de nem hijják azt semminek se.

Ilyenformán haladt a vallatás s alig akadt egy pár tanyai, a ki önként, hűségesen bevallotta az adatokat. Akadt azonban egy, a ki a gyerekeit is beakarta iratni az ügynökkel.

— Arra nincs szükség, — szólt az ügynök.

— Neköm pedig azt mondták, — felelt a polgár, — hogy az ezöréves jubileumra a gyerekek is köllenek s a kinek 12 gyereke van, hát az medáliát kap és fölszabadul az adótul. Hát neköm 13 cselédöm van, rám is csak rám férne valami kis segítség.

Ujdonságok.

— Városi bizottsági tagok választása. Csütörtökön folyt le az üresedésben levő városi bizottsági tagsági helyeknek választás utján való betöltése. Három választókerület: a Piacz-, Kossuth- és Hatvan-utczák polgárai gyakorolhatták szavazati jogaikat, de az érdeklődés lanyha, nagyon lanyha volt. A jelöltek a következők voltak: Hatvan-utczán Szücs Mihály és ifj. Bányai István. (Bizalmi férfiak Koszorus Lajos és Kós Zsigmond.) — Piacz-utczán: dr. Balkányi Miklós, Torday Gábor, Erdélyi Ferenc és Burger Péter. (Bizalmi férfiak Nagy Sándor és dr. Berger Andor.) Kossuth-utczán: Csóka József és Szikszai Szabó László. A titkos szavazást reggel kilenc órakor kezdték meg és a zárórát délután négy órára tűzték ki. A szavazatok összeszámolása hosszabb időt vett igénybe, úgy hogy a kihirdetés körülbelül öt órakor történt meg. Az eredmény a következő lett: Megválasztottak a Piacz-utczai kerületben: Torday Gábor 178, dr. Balkányi Miklós 163 szavazattal. A Kossuth-utczai kerületben

megválasztott Sz. S z a b ó László 167 és a Hatvan-utczai kerületben S z ü c s Mihály 99 szavazattal.

— Eöry Sámuel meghalt. Városszerte mély megdöbbenést keltett a szomorú hír, hogy E ö r y Sámuel arvaszéki elnökhelyettes csütörtök este 52 éves korában szívszélhűdésben meghalt. Eöry, a ki 1872-ben mint aljegyző lépett a város szolgálatába s aki Beke M. halála óta vezeti az arvaszék ügyeit, csütörtök délután még hivatalban volt. — Este a vacsoránál érte az első hűdés, kevéssel éjfél előtt a második megölte. — A derék tisztviselő halálát özvegye s két gyermeke gyászolják. Temetése nagy részvét mellett szombaton délután ment végbe.

— A főherczeg udvari szállítója. József főherczeg udvarmesterei hivatalától báró Vécsey aláírásával Zelinger Ede debreczeni cím- és czézfestőhöz leirat érkezett, melyben az udvarmester értesíti arról a nevezett festőt, hogy a főherczeg megengedte, miszerint Zelinger Ede a „József főherczeg Ó császári és királyi Fensége udvari szállítója“ czímet használhassa. Örömmel közöljük e megérdemelt kitüntetést.

— Megszökött a szegényházból. Baczoni József koldus felvétette magát a szegény- és dologházba. Két hetet töltött ott el a 74 éves koldus s megunta az ottani csendes életet. Tegnap megszökött a jó menhelyről s hozzáfogott régi mesterségéhez, a kolduláshoz. A rendőrség tegnap elfogta az öreg. Két napi börtönbüntetést mért rá, melynek kitöltése után visszaviszik a szegényházból.

— Szabadságolt tisztviselő. Günther Ferenc városi adókető szembaja miatt ismét három hónapi szabadságidőt kapott.

— Leugrott a vonatról. Tegnapelőtt este a debreczeni pályaudvaron szállott fel a vonatra Grünfeld Bernát, a ki a legelső, tehát a jözsai állomáson a vonat robogása közben kiugrott a kocsiból. Grünfeld súlyosan megsebesült s még az este beszállították a debreczeni közkórházba.

— Debreczeni zenekarok a milleni-umi kiállításon. A debreczeni czigányzenekarok már ma is országos hírnévvel bírnak, a kiállítás ideje alatt meg még inkább nyílik majd alkalmuk ezt a szép hírnevet öregbiteni. A Magyar testvérek és R á c z Károly zenekara a kiállítás ideje alatt fölváltva fognak játszani a kiállításon és pedig a debreczeni csárdában. A kiállítás első felében Magyar, a második felében R á c z kintűn s messze vidékeken híres zenekaraiban lesz alkalmuk gyönyörködni a kiállítás látogatóinak.

— Álarczos-bál. A közeledő farsang egyik legérdekesebb estélyét fogja képezni bizonyára az az elite álarczos-bál, melynek 1896. január hó 4-én való megtartását tegnapelőtt határozta el a debreczeni izraelita nőegylet. — A kiknek már volt alkalmuk az izraelita nőegylet fényes, mindig kedélyes vigalmaiban gyönyörködni, bizonyára élénk érdeklődéssel néznek a nagyszabású vigalom elé, melyre a rendezőség, élén a tapintatáról és buzgóságáról ismeretes dr. Balkányi Miklósné elnöknővel, már megkezdte előkészüldését. Rég idő óta nem volt Debreczenben ehez hasonló mulatság, t. i. az intelligens társaság számára talán azóta sem, mióta utólszor a színház helyiségben tartottak ilyent. Az álarczos-bál az Arany Bika disztermében folyik le.

— Öngyilkossági kísérlet. Azoknak a száma, kik megunva az élet száz baját, nem mórnek szembe szállni azokkal, hanem gyáván akarják eldobni maguktól Isten legszentebb adományát, az életet — nem kevés. Ha azonban az öngyilkosság nem sikerül nekik bármily okból, nem kísérlik meg többé. sőt az első öngyilkosságtól kezdve irtóznak azután még a gondolatától is az öngyilkosságnak. — Bezzeg nem így van az Nagy Józseffel, ki már másodizben akarja magát felakasztani, de iszonyu peches ember lévén, sohasem sikerül neki, és még most sem akar lemondani arról a szerinte édes gondolatáról, hogy öngyilkos lehessen. Nagy József, ez a szerencsétlen cipész segéd, ki még csak 19 éves és máris meg akar halni. Tegnap ujra meg-

kísérelte az öngyilkosságot, felmászott a padlásra s ott egy kötéllel a gerendára felkötötte magát. Szerencsére azonban észrevette a cselédjük és jajveszékelnéi kezdett, mire előjöttek az udvarban lakók és gyorsan levágták. A fiút eszméletlen állapotban szállították ki ugyan a kórházig, de ott felébredt és kijelentette, hogy neki nincs semmi baja, bocsásák őt szabadon. Mikor kérdezték, hogy miért akarja magát akasztani, mert előbb-utóbb is az lesz az ő vége, mert borzasztóan unja magát az életben.

Tisztelgés a főispánnál. Szoboszló város 25 tagu küldöttsége tisztelgett a csütörtöki megyei közgyűlés előtt Kovács Gyula polgármester vezetése alatt, gróf Dégenfeld József főispánnál. A küldöttség vezetője arra kérte a főispánt, hogy befolyásával odahatni törekedjék, hogy a december 23-iki restaurációkor a központi tisztikarban a statusquo lehetőleg megmaradjon; vagyis hogy a jelenlegi tisztviselők állásaikban megmaradjanak. Főként a főjegyzői hivatalban szeretnék tovább is látni a mostani főjegyzőt, Fekete Sándort, nem csupán azért, mert hivatalát buzgóan, lelkiismeretesen, mindennek megfelelőleg tölti be, hanem azért is, mert ő az egyetlen főbb tisztviselő, a ki a központban a nagy Szoboszlót képviseli. Az az értekezlet a tisztújítás ügyében, a melyet egyik helybéli lap előre hirdetett, — nem tartatott meg.

Hangverseny a Margit-fürdőben. A cs. és kir. 39. gyalogezred zenekara által f. évi december hó 15 én a Margit-fürdő disztermében tartandó hangverseny műsora: 1. Induló. 2. Nyitány az „Indigó“ból Strausztól. 3. „A mimáénekes“ valcer Andréttől. 4. Ábránd a „Traviata“ operából Verditől. — Szünet: 5. Nyitány a „Varázsfuvola“ operából Mozarttól. 6. „Le Désir“ románcz Bachtól. 7. Magyar ábránd Bachtól. 8. „Adèle“ polka-mazur Niegltől. 9. Induló. — Kezdeté d. u. 4 órakor, vége este 6 órakor.

A kvártélyos hálája. Gólya Sándor ismert csavargó volt a külsőségeken a mezei rendőrség előtt. Kovács Mihály majornál lakott állandóan, ki megtúrta, hogy a kamrájában fekdühessék. Egy idő óta Kovács feleségét szerelmével üldözte folytonosan, úgy hogy az asszony már nem is mert otthon tartózkodni akkor, ha férje nem volt mellette. — Tegnap mégis otthon találta Gólya Sándor az asszonyt és egy réznyelű bicskával neki rontott s megöléssel fenyegette, ha az asszony nem szereti őt. Az asszony, hogy a kellemetlen udvarlótól megszabaduljon, feljelentést tett a mezőrendőrségnél Gólya ellen, kit ma reggel Parti mezőrendőr elfogott és bezsárolta a börtönbe, hol talán le fog hűlni Gólyának ő nagy szerelmi láza.

Felfedezett tolvajbanda. Debreczenben utóbb egymást érik a betörések, lopások s utcai támadások. Csak tegnapielőtt történt, hogy délután 5 órakor a Széchenyi-utezán egy védtelen nőt támadott meg egy még ezideig ismeretlen tettes s lakásáig üldözte. Magát a rendőrség emberét késsel felfegyverkezve támadták meg éjnek idején. Több esetet tudunk felhozni, melyek bizonyítják városunk szomorú közbiztonsági állapotát. A rendőrséget semmi körülmények között nem hibáztatjuk, mert kevés a létszám, hivatalokban nem győzik a munkát. Éjjel 16 szál rendőr s egy rendőrbiztos őröködik Debreczen 60.000 lakosának élet- és vagyonbiztonsága felett. Csak nemrég fogtak el egy bandát, melynek tagjai kirakatok felfeszítésével foglalkoztak s most ismét napról-napról jelentkeztek a károsult kereskedők, hogy kirakatjaikat meglopják. Tegnap délután egy főtéri üzlet tulajdonosa tett jelentést a II. ker. rendőrségnél, hogy már hetek óta lopnak kirakatából. Tegnap végre megfogta a tolvajbanda egy tagját, ki elárulta tettestársait. — A tolvajbanda tagjai naponként megjelentek a panaszos kereskedő kirakata előtt s onnan apróbb tárgyakat lopkodtak el. Tegnap sikerült elfogni a tolvajbanda egyik tagját, Tim János ág. evang. elemi iskolai II. osztályu tanuló. A kis tolvaj megszeppent s kivallotta, hogy többen vannak, kik sportszerűleg üzték a kirakatok lopását s az említett üzlet kira-

katából Tomaszky Zoltán negyedik osztályu tanuló késeket, szájharmoniumokat több ízben lopott ki. A rendőrség majd elbánik a kis tolvajokkal.

— **Mai számunkban is hozzuk hazánk legmegbízhatóbb gyümölcsfaiskola telep tulajdonosa: Ungváry László hirdetését.** Ungváry László 121 holdas czeplédi hírneves gyümölcsfaiskolája a külföldi legelső helyre sorozható néhány ugyanily irányu vállalattal szemben már most is milyen helyen áll: erre nézve szolgáljon tájékoztatásul Molnár István „Budapesti m. kir. pomologiai tanintézeti“ igazgató kir. tanácsos, gyümölcsészeti biztos alább következő levele: „Vonatközással folyó hó 18-án kelt kérdésére értesitem, miszerint ha faiskolája 120 hold kiterjedésű és a mi fő 700—800 ezer darab ojtvány csemete foglal abban helyet: akkor Uraságod faiskolája mindenestre a nagyobb külföldi faiskolákkal (milyen pl. Leory Andre-é Barbied, Cronx Spáth-é stb.) egy sorompóba állítható. Molnár István“. — Ungváry László 80 oldalra terjedő s kimerítő árjegyzékét bárkinek is megküldi.

Színház.

* **Kis herceg.** Lecoqu bájos zenéjű operetteje és a Meilbac-Halévy czég mulatságos librettója szép házat vonzottak szombaton a színházba. Az előadás a jobbak közé sorozható. Margó Z, K r é m e r, N é m e t h, K r é m e r mindnyájan a legjobbat nyújtották. P a j o r Emilia rövid ének partiját is elejtette. A karok eléggé megállották helyüket.

* **Náni.** Az idén nem láttunk még jobb előadást, mint a vasárnapi volt. Tiszayné Ellinger Ilona ez estén lépett fel a saisonban először. Annyi bájjal és kedvességgel még nem láttuk megjátszani a Náni a nélkül is rokonszenves szerepét. Tiszay az öreg svábot játszotta az ő megszokott jóízű humorával. H a d a y kitűnően játszott. T a p o l c z a y, K r é m e r gondoskodtak a nevetni valóról. Sándor E., Bogyó Ilonka tökéletesen megfelelték, ugyszintén Lubrincz Julia is. A pompás előadás keretébe beillett Rózsahegy is.

* **Falu rossza.** Nem igen szokás vidéki színpadokon egymásután két estén népszínművet adni; azt hittük, hogy nem is lesz közönség hétfőn, de kellemesen csalódtunk, mert igen szép számu publikum gyűlt egybe. A Finom Rózsai szerepét vendég, N. S z i g e t i Lujza, játszotta meglehetősen ügyességgel. Temperamentumosa színész, a kinek van tehetsége és tudása. — H a d a y n a k egyik legjobb szerepében nyílt alkalmunk ez estén bemutatni művészi játékát, Sok érzéssel és drámai erővel állította elénk Gőndör Sándort. A többi szereplő közül P ü s p ö k y Imrét illeti első sorban dicséret, ki Gonosz Pistát játszotta pompásan.

* **A könyvtárnok.** Moser ügyes, bohózatos vigjátékában K r é m e r és T a p o l c z a y arattak szép sikert. Mindketten diszkrétén és hatással játszottak. R ó z s a h e g y i ügyesen mutatta be Moser könyvtárnokát. Sándor E., L o c s a r e k n é, C s e r n y B., B o g y ó Ilona mindnyájan jók voltak. H e v e s s y nagyon is akart játszani és épen ezért semmit sem produkált. K l e n o v i t s érzéketlen, színtelen játéka hatás nélkül maradt.

* **A kis hörcsög.** Szerdán ezt a szellem nélkül való, durva francia bohózatot adták. — T a p o l c z a y mint márk most is kedves volt. K r é m e r ügyes mókáival ért el szeg hatást. M a r g ó Z, K i s s Irén, L o c s a r e k n é a legjobbat nyújtották. P ü s p ö k y, Sándor hozzájárultak az előadás sikeréhez.

* **Libapásztor.** Forrai szép zenéjű operettjében csütörtökön N. S z i g e t i Lujza játszotta a czimszerepét. Elégé elfogadható alakítást nyújtott, de félszeg gesztusai nem a debreczeni színpadra valók. A többi szereplők közül M a r g ó Z, K r é m e r, i f j. N é m e t h szolgáltak rá a közönség elismerésére. H a d a y gyöngé volt.

* **Hamupipőke.** Pénteken a gyermekek kedvence vonult be színpadunkra. Telt ház nézte végig az előadást, mely ugyan sok kívánni valót hagyott hátra, a kis nézők szemében azonban mégis pompásan sikerült.

—ich.

A közönség köréből. *)

A központi tejesarnoktól láttunk egy írott kis körlevelet, melyben tisztelettel kéri t. vevőit, hogy 8—10 napig legyenek elnézéssel, ha esetleg a tejszállítás körül valami rendtelenség fordulna elő és kegyeskedjenek ez idő alatt kevesebb tejjel megelégedni, mert a Steinfeld Mihály ur maesi uradalmában a tehének közt szájfájás ütött ki és a beteg tehének tejét megsemmisítik.

Ez szép dolog és igazán örvendünk, hogy van a közönségnek legalább egy élelmi cikke amit nyugodtan fogyaszthat el családja körében, ha a tejet a központi tejesarnokból szerzi be magának, igaz ugyan, hogy ma még sokszor megtörténik, hogy egy-egy tejcikk el fogy és nem kaphatja a közönség, de az csak dicséretére válik a közp. tejesarnoknak, mert elővigyázó és inkább elmenjen, illetve ne kapjon egy két vevő, sem hogy állott, romlott árut szolgáltatson ki.

Mi nem akarunk itt dicséneket zengedezni, hanem a t. rendőrséget akarjuk megkérdezni, hogy miután köztudomásu dolog, hogy a megyében a szarvasmarhák között általában majdnem mindenütt kiütött a szájszűrés körülfajásos járvány, mivel ellenőrizi, hogy az ily állatok tejét áruba ne bocsássák? . . . Semmivel! mert ezt lehetetlenség ellenőrizni.

Szerintünk, ha a járványos betegségek miatt bezárjuk az iskolákat, hogy meggátoljuk a járvány terjedését, akkor a tehének közt uralkodó járvány idejére tessék betiltani 3—4 hétre a piacon a tej, tejfel és vaj elárúsítását, mert B. Ujvárosról, Sámsonból és a többi szomszédos helységekből ez által a legnagyobb bajba juthatunk, nem tudva azt, hogy mikor és honnan kapjuk a beteg állatokból kifejt tejet.

A t. közönséget meg figyelmeztetjük, hogy ha biztos, egészséges tejet nem tud kapni, inkább mondjanak le a kávézásról egy kis időre.

Mulatságos időtöltés.

Apróságok.

Logikus becslés.

White: Hallom, hogy 50,000 dollár kártérítésre perelte ön Grayt neje vonzalmának elidegenítéseért. Nos, mondja meg egész őszintén, oly magasra becsüli ön neje vonzalmát?

Green: Természetes, hogy nem; de Tom Gray úgy látszik, oly magasra becsüli azt és én csak igyekeztem az ő becslését alkalmazni.

A legújabb népdal.

Miért tilos . . ?

Tilos, tilos, tilos,
Tilos, tilos tilos :
A Sugiba betémi.
Tilos, tilos, tilos,
Kritikussal beszélni.
Mert az béke-bontó
Nem leszen á kontó
Mert az sohse hagyja a direktort élni.

Az utcán . . .

Az utcán halad Anna és Ármin,
Héber a férfi, a lány káivin ;
Rabbi áldását kérhették talán,
Mivel úgy futnak, akár csak Zalán.

Emlékkönyvbe való.

Mért nem teremtdött a te nyelvéd kardnak,
Melyet az ellenség félelmére tartnak.
Olyan éles fegyvert, mint a minő nyelvéd,
Szúrósabbat annál senkisésem viselhet.
Két éle is vagyon, valamint a sásnak;
Szur is, vág is, a mint neki viszed másnak.

F. T.

A jégpályán.

Paraszt (nézi, hogy keringenek a korcsolyázók):
Ni ni, hogy tánczolnak. De jó dolguk lehet.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget — a szerkesztő.

Szerkesztői üzenetek.

Erdeklődőnek. Nem csalódik, mert a kiadóhivatal csakugyan eseményszámba menő ujtást teremt, hanem ezt az érdekes meglepetést egyelőre óvatosan titkolja.

H. N. Nagyon unalmas történet. Ön írhatja jobbat is egy kis igyekezettel.

„Baldogságom...“ tudjuk, hogy az lenne, ha versei kiadnók. Egyelőre, sajnálattal bár, de önnek ezzel a boldogsággal nem szolgálhatunk.

Olvasónak. Lapunkat példányonként is megveheti. Kapható minden tőzsdében számonként négy krajczárjával.

BAROMFI.

Átveszünk minden mennyiségű frissen levágott és hizlalt mindennemű baromfit, valamint friss tojást bizományképeni gyors eladásra.

LAUSGH HERMANN ÉS TA

17. TAUBENSTRASSE, BERLIN.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem kímélték meg és egy nagy ezüstgyár indítva érezte magát egész készletét — a munkadíj csekély megtérítése mellett — elajándékozni. — En vagyok felhatalmazva ezen megbízást eszközölni. En tehát minden embernek adom az alant felsorolt tárgyakat pusztán 6 frt 60 kr megtérítése mellett és pedig 6 drb. legfinomabb asztalkés valódi angol pengével, 6 drb amerikai patent-ezüst villa egy drbból, 6 drb amer. patent-ezüst evőkanál, 12 drb amer. patent-ezüst kávékanál, 1 drb amer. patent-ezüst levesmerítő, 1 drb amer. patent-ezüst tejmerítő, 2 drb amer. patent-ezüst tojástartó, 6 drb angol victoria-tálca, 2 drb pompás asztali gyertyatartó, 1 drb teaszűrő, 1 drb legfinomabb csukorhintő, 44 drb összesen csak 6 frt 60 kr.

Az összes fenti 44 tárgy ezeltől 40 frtba került és most ezen minimális árért. 6 frt 60 kr-rt kapható. Az amerikai patent-ezüst egy teljesen fehér fém, mely ezüst színét 25 éven át megtartja, miért is jótallva lesz. Legjobb bizonyítékul, hogy ezen hirdetés

nem szélhámosság,

ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek azt, ha az áru nem felel meg, kifogás nélkül a pénzt visszafizetnem, senki se mulassza tehát el a kedvező alkalmat, ezen remek garnitúrát megszerezni, a mely különösen ajánlatos

diszes karácsonyi és újévi ajándécul,

valamint izlées nászajándécul s minden jobb háztartás részére egyedül kapható

HIRSCHBERG A. az egyesült amerikai patent-ezüst-gyárak főgynökségénél Bécs, II. 3. Rombrandstrasse 19.

Szétküldése a vidékre utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett. Tisztító por hozzá 10 kr. Csupán a melletti védjeggyel valódi. (Egészségi fém).

Elismerési kivonat.

Setuting, a. d. Südbahn. T. uram! Küldeményével fölötté meg vagyok elégedve, sziveskedjék még egy készletet küldeni. P. Rottberg báróné.

Gölnitzbánya, Szepesmegye. T. Uram! Pompás készletének utóbbi küldeménye ugyancsak tetszést aratott s elismerésem jeléül másoknak is fogom ajánlani. Dullo Nándor, káplán.

A legolcsóbb bevásárlási forrása arany és ékszer áru ozikkeknek, férfi és női arany és ezüst zsebóráknak. Felülmul minden végkiárusítási árakat!

Különösen **karácsonyi és újévi**, szintén menyasszonyi lakodalmi és más alkalmakra ajándéki tárgyak nagyválasztékban kaphatók.

A személyes meggyőződést ajánlom a n. é. közönségnek. Az áruk valódi ágaró felelősséget vállalok.

Mindennemű arany és ezüst új munkát, átalakítást, javítást a legjobb kivitelben, saját műhelyemben a legolcsóbb árért készítem.

Védki megrendeléseket pontosan és lelkiismeretességgel teljesítek. Mindezekre fölkérem a n. é. közönség b. figyelmet. Belső pártfogásukba magamat ajánlva maradtam

kész szolgálattal

KOSTYA JÁNOS

arany és ezüst ékszerműves.

DEBRECZEN, Széchenyi-utca.

Kunz J. és Társa üzletének átellenében.

Javitások pontosan teljesíttetnek.

Ócska hangszerek becsereitettnek.

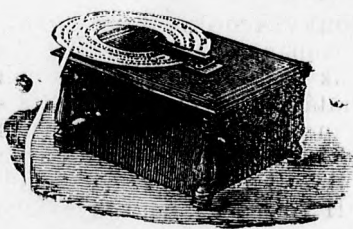
Sternberg Armin és Testvére

cs. és kir. szabad. hangszer-ipar
Budapest VII. ker. Kerepesi ut 86
Saját gyártmányú mindennemű hangszerek és azok kellekai és alkalmi szel. Mindennemű hangszerek és zselőművek javítása és hangolása szakszerű pontossággal teljesíttetik

cs. és kir. szabad. „Columbus“ cimbalomverőfej megszünteti az eddigi fáradságos pamutozástés czerénázást, erős és csengő hangot nyerünk általa. Minden verőre bárki ráhuzhatja és mindenkor le is huzhatja. Sohasem pusztul el. Ára a verőpálcákkal együtt az utóbbiak minősége szerint 1,50, 2 frt, 2,50, 3, 3,50 és 4 frt. Külön a „Columbus“ verőfej párja 1.— frt.

Legujabb! Legujabb!

INTONA

Elpusztíthatatlan aczéhangokkal, változtható ércjátéklapokkal és korlátlan műsorral.

Ezen új találmányu hangszerral minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz tetszés szerinti zenedarabokat lehet játszani. Ára 12 frt, a kitalapok drbja 30 kr. Megrendelések az árak előleges beküldése mellett vagy utánvétellel teljesíttetnek.

HARMONIKA

saját készítményű

a legkittünőbb hangokkal,

3 frittól kezdve 4.—, 5.—, 6.—, 7.—, 8.—, 10.— forintig és feljebb.

Különlegességek aczéhangu harmonikákban.

Legujabban megjelent

Magyar harmonika-iskola

az egy vagy kétsoros harmonikához (30 legszebb zenedarabbal), melynek segítségével minden előzetes zeneismeret nélkül a harmonika játszását egy fél óra alatt mindenki megtanulhatja. Az egysoros harmonika iskola ára 1 frt, a kétsoros harmonika-iskola ára 2 frt, mely összeg beküldése után bérmentve küldjük.

Számoló czédula ingyen küldetik.

„KÉPES CSALÁDI LAPOK.“

A legolcsóbb és azért a legelterjedtebb képes hetilap! Megjelenik minden héten bő szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön beköthető regénymelléklettel. Havonként kétszer „Hölgyek Lapja“ című féltavas mellékletet ad, párisi divatképekkel és bő divattudósítással.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifju és öreg külön s együltvé élvezettel olvashatja.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“-ba a régi és újabb írói és költői gárda minden számottevő tagja dolgozik.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“nak regényei, elbeszélései, rajzai, humoreszkjei, költeményei, kedélynemesítő olvasmányok. Irányezkedik a társadalom minden kérdéseire kiterjedően. Orvosi és egyéb cikkei pedig tanulmányok.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ minden évben **negy** regényt ad mellékletül, még pedig csinos színes borítékkal, éves előfizetőinek.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ borítéka szellemi és szórakoztató csomagok, illetve kérdések és feleletek tárháza.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ előfizetői díjtalanul közölhetik gondolataikat az „előfizetők postájában.“

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ képei lehetőleg alkalmasszerűek, díszesek és tanulságosak.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ 1896. január első számával XVIII-ik évfolyamába lép.

Ez újévi számában következő érdekes és kiváló közlemények jelentek meg:

Csendes világ, regény, Beniczkyné Bajza Lenkétől; **Érfordulón**, költemény, Jámber Lajostól; **Régi történet**, beszély, Lauka Gusztávától; **Hogyan ruházunk telen?** orvosi cikk, dr Fodor tanártól; **Bál után**, vígjáték, Oláh Györgytől; **A költő**, költemény, Feleki Sándortól; **Versék zenére**, költemény, Rudnyánszky Gyulától; **Boldog újévi!** életkép, Mericzayné Karosa Irmától; **Megnyugtató történet**, freskó, Krudy Gyulától; **En is!** regény, Tolnai Lajostól

Mutatószámokat bármikor szívesen küld a „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ kiadóhivatala Budapest Vadász-u. 14. sajtó házában.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A „Képes Családi Lapok“-ra a „Hölgyek Lapja“ című divatlappal és a regénymelléklettel együtt:

Egész évre . . . . . 6 forint.
Fél évre . . . . . 3 forint.
Negyed évre . . . . . 1 forint 50 kr.

FIGYELMEZTETÉS.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékhönyvet küld a kiadóhivatal.

Kérjük az előfizetéseket megújítását s lapunknak az ismerősök köreiből terjesztését.

A ki az egész évre szóló hat forintnyi előfizetési összeget 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak elismerésül 4 regényt küldünk; a ki 3 fnt előfizetési összeget 40 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két regényt küldünk elismerésül jelétül és a ki csak 1 fnt 50 krnyi negyedévi előfizetési díjat 20 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak a kiadóhivatal egy regényt küld jutalmul.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ kiadóhivatala, Budapest, Vadász-utca 14. szám.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Üzlet átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy **Balla E.** ur által birt a kenyér-piacz szegletén levő

fűszer-, bor- és ásványviz

kereskedését átál vettem,

azt egészen ujonnan átalakítva a nagyérdemű közönség pártfogásába ajánlom.

A helybeli nagyobb üzletekben szerzett tapasztalataim, becsületem, szorgalmam, pontos és gyors kiszolgálásom, jó és olcsó áruimmal arra fogok törekedni, hogy a nagyérdemű közönség bizalmát kiérdemeljem és azt magamnak mindkorra biztosíthassam.

Nagyobb megrendelést házhoz szállítok.

Magamaf a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Jánossy Béla.

Friss maroni a legolcsóbb árakon.

Szepességi lencse és borsó.

Idei töltésű ásványvizek.

KORMES VILMOS

BÉCS, IX. UNIVERSITÄTS-STRASSE 12. (Garelli-gasse sarkán).

Legnagyobb különlegességi üzlet karácsonyfa-diszkek, farsangi-cikkek és diszitő-tárgyakról.

— Gazdag választék a legújabb karácsonyfa-diszitményekben. —

Phönix üveggolyók pompás színekben osztályozva drbja 4 krtól fölfelé.

Karácsonyfa-czukorka-szelence művészi színesen kiállítva, arany, ezüst és gellatinból drbja 5 krtól fölfelé.

Fénylő csillám-aggatok (eltörhetlen) bájos dísz a fának mint üstökösök, napok, gömbök drbja 3 krtól fölfelé.

Jég-guirlandok, kis ércfonalokból készítve, 10 méter 60 kr, erősebb 10 méter 2 fnt.

Karácsonyi jászol, színes világító hatással, drbja 1 fnt 10 kr, nagyobb 1 fnt 75 kr.

IRIS-GYERTYÁK nem csöpögnek le, szag nélkül égnek, 1 doboz 30 drbbal 43 kr.

Kormes-féle pompás összeállítás teljes karácsonyfadisz-választékból.

1450. sz. választék tartalmaz 100 drbot 2.50, 1451. sz. 125 darabot 3.50, 1452. sz. 150 darabot 5.50, 1453. sz. 175 darabot 7.50.

KARÁCSONYI ÉS SZILVESZTERI-TÖMBOLA, csinosan összeállítva ezélszerű és tréfás tárgyakból a 20 drb válogatva 5 fnt, 7.50 és 10 fnt.

GAZDAGON ILLUSZTRÁLT ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BERMENTVE.

Karácsonyfa hó elégheletlen, erősen csillogó, nem vatta, dobozban kb. 40 gramm 20 kr. 80 gramm 35 kr.

Csengő harangok, Phönix-üvegből, dobozban 6 drb kiválogatva 36, 48, 60 és 72 kr.

Karácsonyfa-angyalka, viaszkolva, mozgatható brilláns-szárnyakkal, drbja 20 krtól fölfelé.

Karácsonyi tréfás czukorkák komikus tartalommal tuczatja 30 krtól fölfelé.

Czélszerű gyertya-tartó minden képzeltető formában, tuczatja 5, 10, 15, 20, 25, 35 és 60 kr.

2 arany, 13 ezüst érem.

9 dísz- és elismerő okmány

Kwizda-féle

Korneuburgi marha-táppor.

lovak, szarvasmarha és juhok számára. Egész dobozzal 70 kr., — féldobozzal 35 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javítása s a tejelőképeség fokozása czéljából.

Tessék a főnökből védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni: Kwizda-féle Korneuburgi-marha-táppor.

Fő letét: Kwizda Ferencz János osztrák cs. és kir. és román kir. udvari szállító kerületi gyógyszerárban. Korneuburg, Bécs mellett.

Valódi minőségben gyógyszerárakban és drogistáknál kapható.

LEGALKALMASABB KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK!

Löfkovits Arthur órás és ékszerész

Debreczen, főpiacz, nagy képes árjegyzékéből.

Tömör 14 karatos arany gyűrűk valódi kövekkel.

Gömbölyű és lapos jeggyűrűk 3-20 frtig, valódi gyémántgyűrűk 6-80 frtig, valódi briliánt gyűrűk 10-400 frtig dús választékban. Legegyszerűbb és pontos gyűrűmérték: egy darabka az ujj köré csavart rézdrót.

Izlésteljes és solid kivitelű ékszerek 14 karatos arany és doublé aranyból.

